

Vilniaus universitetas
Medicinos fakultetas

A decorative graphic consisting of four triangles: a solid black triangle pointing up at the top center, a solid grey triangle pointing down at the top right, a solid grey triangle pointing up at the bottom left, and a solid grey triangle pointing up at the bottom right.

**STUDENTŲ
MOKSLINĖS VEIKLOS
LXXV
KONFERENCIJA**

Vilnius, 2023 m. gegužės 15–19 d.
PRANEŠIMŲ TEZĖS

*Leidinį sudarė VU MF Mokslo specialistė
dr. Simona KILDIENĖ*

Mokslo komitetas:

Prof. dr. (HP) Janina Tutkuvienė
Doc. dr. Agnė Kirkliauskienė
Prof. dr. Vaiva Hendrixson
Doc. dr. Jurgita Stasiūnienė
Prof. dr. Nomeda Rima Valevičienė
Prof. dr. Eglė Preikšaitienė
Dr. Diana Bužinskienė
Prof. dr. (HP) Saulius Vosylius
Doc. dr. Saulius Galgauskas
Prof. dr. Eugenijus Lesinskas
Doc. dr. Valdemaras Jotautas
Prof. habil. dr. (HP) Gintautas Brimas

Dr. Ieva Stundienė
Prof. dr. Marius Miglinas
Doc. dr. Birutė Zablockienė
Inga Kisielienė
Prof. dr. Violeta Kvedarienė
Dr. Žymantas Jagelavičius
Prof. dr. (HP) Edvardas Danila
Doc. dr. Kristina Ryliškienė
Dr. Gunaras Terbetas
Prof. dr. Alvydas Navickas
Doc. dr. Rima Viliūnienė
Prof. dr. Sigita Lesinskienė

Doc. dr. Sigitas Ryliškis
Doc. dr. Vytautas Tutkus
Dr. Danutė Povilėnaitė
Doc. dr. Sigita Burokienė
Dr. Agnė Abraitienė
Prof. dr. Pranas Šerpytis
Prof. dr. Robertas Stasys Samalavičius
Prof. dr. Vilma Brukienė
Dr. Agnė Jakavonytė-Akstinienė
Doc. dr. Marija Jakubauskienė

Organizacinis komitetas:

Martyna Sveikataitė
Rafal Sinkevič
Gintarė Zarembaitė
Alicija Krasavceva
Karina Mickevičiūtė
Jogailė Gudaitė
Emilis Gegeckas
Auksė Ramaškevičiūtė
Tautvydas Petkus
Kristina Marcinkevičiūtė
Melita Virpšaitė

Gabrielė Lissauskaitė
Rosita Reivytytė
Kamilė Čeponytė
Šarūnas Raudonis
Monika Rimdeikaitė
Inga Česnavičiūtė
Tadas Abartis
Rūta Bleifertaitė
Kristijonas Puteikis
Saulius Ročka
Paulius Montvila

Agnė Timofejevaitė
Augustė Lapinskaitė
Emilis Šostak
Gratas Šepetyš
Gediminas Gumbis
Erika Ališauskienė
Indrė Urbaitė
Miglė Vilniškytė
Urtė Smailytė
Gabriela Šimkonytė
Julija Bitautaitė

ISSN 2783-7831 (skaitmeninis PDF)

© Tezių autoriai, 2023

© Vilniaus universitetas, 2023

ŪMINIO MECHANINIO ŽARNŲ NEPRAEINAMUMO DIAGNOSTIKOS IR GYDYMO REKOMENDACIJOS

Darbo autorė. Goda KLAPATAUSKAITĖ (V kursas).

Darbo vadovas. Gyd. Gintaras VARANAUSKAS, Respublikinė Vilniaus universitetinė ligoninė, prof. dr. (HP) Gintautas BRIMAS, VU MF Klinikinės medicinos institutas, Gastroenterologijos, Nefrologijos ir Chirurgijos klinika.

Įvadas. Žarnų nepraeinamumas yra susirgimas, kai sutrinka žarnyno turinio slinkimas tiesiosios žarnos kryptimi (žarnų pasažas). Jis skirstomas į mechaninį ir paralyžinį. Klinikine prasme didesnį pavojų ir dažnesnes komplikacijas sukelia mechaninis žarnyno nepraeinamumas. Mechaninis žarnų nepraeinamumas įvyksta dėl žarnų spindžio užsikimšimo ar suspaudimo. Pavojingiausia yra tai, kad mirštamumas nuo šios patologijos svyruoja apie 10 proc. 70 proc. žarnų nepraeinamumas būna dėl plonųjų žarnų ir 30 proc. dėl storųjų žarnų ligų.

Darbo tikslas. Apžvelgti ir išanalizuoti naujausią ūminio mechaninio žarnų nepraeinamumo diagnostiką ir gydymą bei pateikti rekomendacijas, remiantis naujausiais tyrimais ir gairėmis.

Darbo metodika. Literatūros paieška atlikta PubMed ir ClinicalKey duomenų bazėje nuo 2023 m. vasario mėn. iki 2023 m. balandžio mėn. Paieškai naudoti raktiniai žodžiai bei jų junginiai: *acute mechanical bowel obstruction, acute mechanical intestinal obstruction, diagnostics treatment*. Mokslinės literatūros paieškos metu buvo peržvelgti 125 PubMed ir 868 ClinicalKey duomenų bazių straipsniai. Analizei atrinktos publikacijos pagal kriterijus: 1) publikacija anglų kalba; 2) publikuota 2018–2023 m.; 3) literatūroje nagrinėjama naujausia ūminio mechaninio žarnų nepraeinamumo diagnostika bei gydymas. Remiantis šiais kriterijais buvo atmesta netinkama literatūra ir atrinktos 6 publikacijos.

Rezultatai:

1. Dažniausia ūminio plonųjų žarnų nepraeinamumo priežastis yra jatrogeninės kilmės sąaugos po anksčiau buvusių pilvo ertmės operacijų (pvz.: apendektomija, histerektomija), toliau pagal dažnumą – išvaržos ir žarnų apsisukimas.
2. Dažniausia storųjų žarnų nepraeinamumo (kuris sudaro 70 proc. visų žarnų nepraeinamumo) priežastis yra riestinės žarnos piktybiniai augliai.
3. Diagnostikoje svarbią reikšmę turi klinikinis ištyrimas. Stiprus, priepuolinis skausmas baminėje srityje ir pilvo randas gali būti klinikinė sąauginio žarnų nepraeinamumo išraiška. Kiti klinikiniai simptomai: pilvo išsipūtimas, sustiprinta peristaltika, išmatų susilaikymas, pykinimas ir vėmimas (vėlyvieji simptomai).

4. Vienas svarbiausių diagnostikos metodų yra rentgenologinis pilvo (apžvalginis ar kontrastinis) tyrimas. Pilvo rentgenogramoje (jautrumas 84 proc., specifiskumas 72 proc.) paprastai matomos išsiplėtusios storosios žarnos kilpos su oro ir skysčio tarpais su staigiu perėjimu į kolaptuotą žarną be aiškių ribų už obstrukcijos.
5. Jei pacientas stabilus, auksinis ištyrimo standartas – kompiuterinė tomografija su kontrastavimu (96 proc. jautrumas, 93 proc. specifiskumas).
6. Visi pacientai, atvykę į priėmimo skyrių ir, kuriems įtariamas ūminis žarnyno nepraeinamumas yra hospitalizuojami. Tikslas – išvengti žarnų išemijos ir perforacijos, palengvinti klinikinius simptomus.
7. Pradinis gydymas yra konservatyvus: skausmo malšinimas, skysčių ir elektrolitų infuzijos į veną, zondavimas, klizmavimas. Pacientams su visiška obstrukcija, žarnų išemijos, perforacijos klinika ar hemodinaminiu nestabilumu reikalinga skubi laparoskopinė arba laparotominė operacija.
8. Daugumai stabilių pacientų įtariant storųjų žarnų nepraeinamumą atliekama kolonoskopija arba sigmoidoskopija.
9. Norint pasirušti vėlesniai operacijai arba renkantis paliatyvų gydymą gali būti naudojamas išsiplečiantis stentas, nukraunantis žarnyno obstrukciją.

Išvados:

1. Auksinis žarnų nepraeinamumo diagnostikos standartas – kompiuterinė tomografija su kontrastavimu.
2. Pacientai, kuriems nustatytas nekomplikuotas žarnų nepraeinamumas, pirmiausia gydomi neoperaciniu būdu.
3. Užsitęsusi obstrukcija su įtariama išemija ir nekroze, esant nestabiliai ligonio būklei, gydoma atliekant skubią operaciją.
4. Kaip alternatyvi simptominė ūmaus storosios žarnyno nepraeinamumo gydymo priemonė yra išsiplečiantis žarnos stentas.

Raktažodžiai. Ūmus mechaninis žarnų nepraeinamumas; storoji žarna; plonoji žarna; gydymas; rekomendacijos.